

ABONY

Társadalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági lap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egészévre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyedévre	2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő

TEMESKÖZY GERZSON

Kiadótulajdonos

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők
— Nyilttér sora 1 korona. —

Valahol — ahol van —

megmozdul néhány ezer korona, ráfekszik a mi szegény kis piacunkra, elharácsolva a közönséges halandók elől mindent, ami a mai nehéz időkben családjaink fentartására szükséges.

Mert hogy is megy ez csak? Vannak most olyanok is, akik adnak, egyre adnak, mindig csak adnak, mindenre, a mi kell háborúra, meg a harcosoknak, de vannak olyanok is, akik vesznek, mindent megvesznek, a mi a kistermelők korlátolt felfogásából, vagy előre nem látásából, avagy a család fő gondoskodásának hiányából eladó.

Nem elég, hogy az állam gondoskodik a hadba vonultak családjaikról, még pedig fényesen, ezen családok nagy része pénzzé teszi sokszor a nélkülözhetlen élelmi szereit is, mert jó ára van, wert nincs gazda, aki szabályozza a család életmódját, anyagi viszonyait, mert azt hiszik, hogy a pénz fő, ha az van, minden van.

A spekulánsok aztán szépen összeszedik ezeket s elraktározzák, hogy ha majd ki fogy a hambár, meg a zsák, meg a zacskó, meg a kaszli, kétszeres áron adhaszák vissza azt az élelmiszert, amit az eladók most, — akármilyen jó áron is, — elpocsékoltak. Így készítik elő adók és vevők kölcsönös jó akarrattal azt a drágaságot, amitől kezdünk rettegni.

Szó nincs róla, a spekulációt meg nem gátolja a háború, nem akadályozza a fenyegető inség sem, sőt az még a végveszedelemből is kitudja a maga hasznát venni, csak a jól megfontolt előrelátás képes

az elé korlátokat vonni, a mire nem győzzük eléggé komolyan felhívni a kis termelők figyelmét.

Gondoljuk meg, hogy háború alatt behozatal nincs az ország területére, annak a husz millió testnek, amely itt e földön él, abból kell táplálkoznia, amit ez a keserves gazdasági esztendő termelt, ha az elfogy, hiába a Rothschild vagyona, hiába a pénz teméntelensége, attól bizony éhen halhatnk.

Az imádság után tehát legfőbb gondunk legyen élelmicikkeink megtakarítása, megőrzése, mely hármassal célt szolgál.

Először biztosítja a család táplálását, másodsor csökkenti a spekuláció túlkapásait az élelmiszerek közvetítésénél, harmadsor s amik szintén első rendű érdek és hazafias kötelesség is, biztosítjuk hadseregünk élelmezését is, mert amik a családok, a szülők rendelkezése alatt állanak, maradnak, ha még fölösleg is, könyebben hozzájut ahhoz a hadsereg, a férjeink, a fiaink, az apáink, mint a spekulánsok raktáraihoz, melyeknek a kulcsa annyi pénz, amennyit sem a magán fogyasztó, sem az állam nagy megerőltetés nélkül ki nem izzadhat.

Katonáink fegyverrel védik a hazát, mi itthon ésszel, okossággal álljunk a védelmi vonalba. Ennek egyedüli módja, hogy megtakarítjuk amink van, abból fölhasználjuk azt, ami fentartásunkra mulhatlan szükséges, a többit odaadjuk a hazának, katonáinknak, meg akinek nincs, vagy majd nem lesz. De kufároknak ne adjuk, mert abból a horribilis haszon-

ból, mit azok nyernek rajtunk és az államon, abból a nemzeti védelemre semmi sem jut

Üdvözöljük a kormányt ama törvényjavaslatért, melylyel a fogyasztó közönséget rendelettel védelmezi meg a drágaság és a kiuzsorázás ellen. Ez tehát már megvan, csak legyen meg a közönség jóakarata is annak lelkiismeretes végrehajtásának támogatására és hatóságainknak a végrehajtás szigorú, irgalmat nem ismerő ellenőrzésére.

A mi rendőrhatalóságunk már gátat igyekezett vetni a spekuláció túlkapásainak, amiért a legnagyobb hálával tartozunk s nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy a törvény végrehajtása oly erős kezekre lesz bízva.

Mert hiába, vezérekre nem csak a háboruban, a csatákban, hanem itthon, a így meg úgy ezerféleképp gondolkodó népek között is szükség van.

Várjunk és bizzunk!

Temes.

Adományok vöröskereszt kórházunk részére:

Dr. Hirn Mártonné 4 ing, Szücs Valéria 10 K. 50 f., Vigh Józsefné 2 kalács, 7 l. tej, Tóth József, 4 kg. hurka, Varga József egy élő bárány, Verovszky Józsefné levesbe való tészta, Bugyi Andrásné 2 l. tej, Richter Béláné 1 fazék lekvár, 6 üveg paradicsom, Richter Béla 100 szivar, 100 cigaretta, Kálló Pál 500 cigaretta, Márton Borbála 8 szappan, 1 szakajtó bab, özv. Strausz Benőné 1 zacskó zsemlyemorzsa, Politzer Mihályné 2 üveg bor, 2 üveg befőtt, 1 kosár pogácsa.

Vasárnapi tésztát adtak: Béky Endréné, özv. Altman Gyuláné, Háy Mórné, Piros Jánosné, Imrek Jánosné.

Reggelihez feketekávét adtak: özv. Altman Gyuláné, Háy Mórné, Piros Jánosné, Wiener

Ida, Politzer Mihályné, Fábrián Islvánné.

Megható, kedves módon emlékeztek meg kórházi betegeinkről Kováts Béla tanító úr vezetése alatt álló erdei-uti iskola I. osztályának kis növendékei, kik bizonyára zsebeikben szemenkint összehordott 1 zsák krumplit és nagy csomag tépést küldtek be kórházunkba.

Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket.

Homoky István gondnok.

Adományok a munkaterem részére:

Dr. Madarász Adorjáné 7 hósapka, 1 haskötő, 3 térdmelegítő, 4 csuklóvédő (Ajándék). Róm. kath. elemi iskola III. leány osztálya Veverán Istvánné vezetése alatt 3 p. csuklóvédő, 3 p. térdvédő, 3 hósapka. Bertha Teréz 1 p. térdvédő, 1 p. csuklóvédő, ifj. Máthé Bénéne 6 haskötő (Ajándék). Vikor Matild 1 hósapka, 1 p. csuklóvédő, Fábrián Istvánné 4 hósapka, Melegh Erzsébet 1 hósapka (Ajándék). Melegh Aranka 1 p. harisnya (Ajándék).

Fogadják a szives adakozók hálás köszönetünket.

Munkaterem.

Szombati levelek

Egy „abonyi fiú“-ról.

A „Pesti Hirlap“ minapi számában, Möricz Zsigmond jeles írónk egy elbeszélés keretében igen szép jellemvonását nyújtotta a harcban lévő abonyi fiúnak.

A fenti lapot nem mindenkinek módjában tudomást szerezni fiaink katonai erényeiről, azért hát kivonatosan leközlöm az esetet, városunk történelme számára.

Egy nagy mars után el is fáradtak a bakák, meg is éheztek, enni való azonban nem volt. Közel volt egy szőlőhegy s néhány baka bizony egy kissé megdézsmálta a svábok termését.

A sváb panaszára a századparancsnok kiköttette a tolvajokat, köztük egy abonyi fiút is, a svábnak meg adott 30 koronát a néhány fűrt szőlőért.

Éjjel pihenőre dőlt a legénység. Éjfél tájban felül az abonyi fiú s fülel. Csend mindenütt. Ezt a neszfeleni mozdulatot is észrevette azonban a szomszédja, meg annak a szomszédja s így végig egy egész soron; egy pillanat alatt eltalálták egymás gondolatát s azzal usgye ki a sváb szöllőjébe, amelyet aztán alaposan megdézsmáltak.

Reggel ismét panaszra ment a sváb, akit azonban a százados kidobott azzal az indoklással, hogy ő nem csösze semmi féle sváb szőlőjének.

Ellenben megtetszett neki az a vakmerőség, a mit a fiúk kikötetés dacára megcselekedtek s jókedvűen gondolt a jövőre, a nehez napokra és az „abonyi fiut“ megtette adjutánsnak.

Egy hónap mulván a szerbek betörése után megint keresztül masiroztak a falun, de nem volt ott már se szőlő, se dió, se kenyér, de még egy árva krumpli sem, a szerbek mindent elpusztítottak, — egy árva lélek sem, mind elmenekültek. Pedig a század rettenetes éhes volt, a parancsnok is és kiadta a parancsot, hogy ha ég föld össze szakad, legalább egy félkenyeret kerítsenek.

De hát hogy lehessen szerbek után kenyeret találni?

Am az abonyi fiúnak nincs lehetetlenség, talált egy félkenyeret egy asztalon, még a kés is benne volt, azt már úgy hagyta ott a rác, a hogy kanyorítani akart belőle, de megzavarhaták.

A kapitány jó befalatozott aztán elüldögélt még az asztal mellett.

Pár percz múlva egy altiszt lépett be jelenteni valamit s sováron pislogott a kenyérre.

— Jól van, — ott a kenyér vágj egy darabot.

Azután jött a másik, a harmadik altiszt, mindnyájának volt jelenteni valója — egy karaj kenyérért.

Észrevette a veszedelmet az abonyi fiú s rettenetes dühbe gurult, hogy már csak egy pillényi maradt a félkenyérből.

— Hát mit őrizzek már én, ezt a vakarcsot? Hun lesszünk ezzel tíz napig?

— Hát fald fel! Rivált rá a kapitány, azzal vége volt a dolognak.

És abból a pillényi kenyérből minden napon jutott a kapitány urnak egy pár falat, szépen meg piritva, hogy ne érezzen rajta a tarisznya meg a penészszag.

Hát ez az abonyi fiú törtéride. Talán több is van ilyen! Vagy talán mind ilyen?!

Togó.

Adakozzunk vöröskereszt kórházunkra, különösen élelmi szereket.

Kopecky Lipótnál szép, válogatott, elállani való faj alma kapható. : Kilója 32 fillér. :

Mi ujság?

Harczi dal.

Rajta Magyar kössél kardot.
Vágd a muszka vadállatot.
Vagy ha szerb kerül elédbe
Küld a pokol fenekére.

Ha egyet vágsz — kilencz düljön,
Ha tízet lössz — húsz feküdjön.
Hadd tudja meg a vadállat.
Magyar előtt meg sem állhat,

Mosakodjál muszka vérbe,
Törülközzél szerb bőrébe.
Bőre a finom angolnak
Jó lesz komisz csizmatalpnak.

Puha a muszkának feje,
Hasad mint görög dinnye,
Vágdad huszár, szurjad baka,
Fej nélkül jó csak a muszka.

Rithnovszky Antal.

— **Pestvármegye** a a hadi kölcsönre 500.000 koronát áldozott e hó 20-án tartott rendkívüli közgyűlésén.

— **A hadbavonult katonák** családjainak élelmezését gondozó bizottság dec. hó 3-án délután 3 órakor a városház közgyűlési termében ülést tart.

— **A helybeli r. kath. egyház** a hadikölcsönre azért nem jegyezhetett, mert összes pénzei Vácra, a kegyes alapítványi pénztárnál kezeltetnek. De ez utóbbi pénztár egy millió koronát jegyzett a hadi kölcsönből és így ezen a réven az abonyi r. katolikusok alapítványi pénze is a haza oltárára került. Így van jó!

— **Előfizetőink szives figyelmébe.** Előfizetőink névjegyzéke hiányában nem tudjuk lapunkat pontosan kézbesíteni, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy amennyiben nem kapnák kézhez, szíreskedjenek a nyomdába érte küldeni.

— **Helyreigazítás.** A mult számunkba a hadba vonultak meleg ruha adományából kimaradt Rithnovszky Antalné 1 drb. szörme adománya.

— **Tanárky Bélát,** Nagykőrös város szülöttét, a szeptember 12-ik m. kir. honvéd dandár perancsnokát Ő Felsége tábornokká nevezte ki.

— **Vöröskereszt kórházunkba** csütörtökön ismét 10 sebesült érkezett, kiket lángbuzgalmu önkéntes ápolónőink, élükün a fáradhatlan Dr. Madarász Adorjánéval azonnal gondozásba vettek, ami bizony nagyon rájuk fért, szegényekre, kiket nem annyira sebeik fájdalma, mint a sok szenvedés és sokszor bizony a napokig tartó nehéz csatákkal járó nélkülözések is igen megviseltek. Tegnap jött 19 s így ma 66 sebesült harcost ápolnak kórházunkban, kikről jólelkű közönségünk, heti kimutatás szerint örömmel gondoskodnak, ami páratlanul áll a vidéki kórházak történetében.

— **A vak harcosért.** A mult hét folyamán a „Budapesti Hírlap“ közölte egy magyar harcos szerencsétlenségét és részére adományokat kért. Kamcsa Mihálynak hívják a hőiesen küzdő magyar vitézt, kit egy srá-

nell mind két szeme világától megfosztott s így teljesen munkaképtelenné tett. Városunkban Temesközy Irén gyűjtött a szerencsétlenné lett részére, a gyűjtés eredménye 7 kor. 50 fill. lett, melyhez Homoky István, N. N. Sivó Ernő, Madarász Adorjáné, Dr. Hirn Márton, Celestin testvér, Bertha Teréz, Temesközy Bella, Kiss Tónika, N. N. Márton Ida, özv. Aranyi Sándorné, Temesközy Bözsi és Kozák Jolán voltak szivesek hozzájárulni. Az ös-szeg nevezett címére Budapestre II. sz. tartalék kórházba lett elküldve.

— **Iskolás gyerekek játéka.** Sulyos következményekkel járt Molnár András 11 éves iskolás fiúra az a felügyelet hiánya, melyet az iskolás gyerekek az utcán nélkülöznek szétoszlásuk alkalmával. A minap is a főszolgabírói hivatal körül nagy enyelgésbe bocsátkoztak egymással, melynél azonban a kavicsok szolgáltak argumentumokként. Addig hajigálták egymást míg a kis Molnár András hátrálás közben egy szekér alá nem került, mely aztán nyakán és mellén keresztül haladt s most sulyos beteg fekszik.

— **Kerelem.** Felkérjük tanító testületeink tagjait, sziveskedjenek utánna nézni, hogy az államsegélyt élvező szülők jó gondozásban részesítik-e gyermekeiket és ellátják-e megfelelő téli ruházattal? A hanyag, szivtelen szülőket kérjük a főjegyzői hivatalba bejelenteni.

— **A hadbavonultaknak.** Kocsér község hazafias közönsége a hadbavonultaknak melegítő ruhákkal való ellátásából szintén kivette a részét. Az ottani „Hitelszövetkezet“ gyűjtésének eredménye 49 drb. fehérenemű, 23 alsóing, 20 alsónadrág, 381 hasmelegítő, 272 pár kapca, 39 fejpárna, 139 pár csuklóvédő, 163 hósapka és 27 pár térdmelegítő volt. Kocsér község lakosaitól igazán szép eredmény!

— **Tüzeset.** Gönczöl Pál VI. kerületi tanyai lakóháza kedden hajnalban leégett. Hogy mi a kár, nem tudjuk, mert még bejelentve a hatóságnál nincs.

— **A részeg ember pénze.** Egyik polgártárs kedden éjjel betért egyik italmérésbe egy meleg teára: Volt már benne más szeszes ital is, a mitől nagy barátkozásba elegyedett egy muzsikusz cigánnyal. A barátkozás vége az lett, hogy a maggarnak kendőbe kötött csomó koronája eltűnt. Nesztét vette a dolognak a polgárőrség, melynek tagjai Guttmann őrzető vezetése alatt azonnal megjelent a cigány lakásán, hol a pénz meg is került. Ez is azt mutatja, hogy a polgárőrség intézménye kitűnően funkcionál.

— **Tápiógyörgye törvénykezési áthelyezése.** Az igazságügyminiszter Tápiógyörgye pestpilissoltkiskun-vármegyei községet, mely eddig törvénykezési tekintetben a ceglédi királyi járásbíróshoz tartozott, a nagykáta járásbíróshoz és telekkönyvi hatóság területéhez csatolta át.

— **Az elesettek családjainak nyugdíja.** A harctéren elesett katonák özve-

gyeinek és árvainak nyugdíjszerű ellátását az állam intézményileg fogja biztosítani. A katonai kincstár a tényleges, valamint a tartalékos tiszték és legénység hátramaradtjairól gondoskodni fog. Az özvegyi nyugdíj egyaránt jár a közös hadsereg, a honvédség, a tengerészet és a népfelkelői szolgálatban elesettek hátramaradtjainak. Élethossziglan, illetve újabb házasságig jár nyugdíj annak az özvegynek, kinek férje a harctéren szerzett sebesülésben, önhibáján kívül ott szerzett járványos betegségben, vagy pedig a hadjárat fátadalmainak következtében halt meg. Hadapródör-mester özvegyének háromszáz korona, őrmesterének kétszáznegyven korona, szakaszvezetőének száznegyvennégy korona, káplár özvegyének százhusz korona és közlegény özvegyének hetvenkét korona jár évente. Ha azonban a férj a tűzvonalban esett el, ötven százalékkal nagyobb nyugdíj jár az özvegyeknek. Ezen kívül minden törvényes gyermek után évi negyvenkét korona neveltetési pótlék jár tizenhat éves korig, ha azonban az árva tanulmányokat folytat, a neveltetési pótlék a nagy korúság eléréséig utalható ki. A nyugdíjakat valószínűen a postatakarékpénztár útján fogják folyósítani, mivel az életbenlétnek havonta való igazolása nagyon körülmenyes és fáradtságos lenne. A nyugdíjigények megállapítására azonban egyelőre nem kerülhet sor; de ez nem is sürgős, mert a halálozást követő hat hónapon át a családnak a hadbavonultak részére megállapított és kiutalt segítő összeg jár. A szerényen megszabott özvegyi nyugdíjat azonban még sok, méltányos esetben kegydíjakkal is ki fogják bővíteni, a katonai kincstárnak egész sor erre szolgáló alapítványi összeg áll rendelkezésére.

— **Ötvenfilléresek lesznek.** Bécsből jelentik: Itteni pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint a két kormány legközelebb ötvenfilléres váltópénzt fog forgalomba hozni, mert az utóbbi időben nagyobb hiány mutatkozott.

Nádszékek bekötését igen jutányos árért elfogad Mladoneczky Zsuzsanna
Lakás: Tószegi-ut Kapala Károly-féle házban.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Szelei-uton az ártézi kut mellett teljesen új berendezéssel

Vendéglőt és szállodát nyitottam.

Midőn erről a n. é. közönséget értesitem, biztosítom a legjobb italok és ételek lelkiismeretes kiszolgálásáról.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Juhász István
vendéglős.